

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

ВИТЯГ З РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

19.06.2025 № 70/125-р/к

Справа № 5/02-119-24

м. Харків

Про закриття провадження у справі

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 5/02-119-24 про порушення АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ОПЕРАТОР ГАЗОРОЗПОДІЛЬНОЇ СИСТЕМИ «СУМИГАЗ» (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація, доступ до якої обмежено*)) (далі – АТ «СУМИГАЗ», Товариство) законодавства про захист економічної конкуренції та подання відділу досліджень і розслідувань в Сумській області від 27.05.2025 № 70-03/378-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Предметом справи № 5/02-119-24 є донарахування ТОВАРИСТВУ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» об'єму природного газу і його вартості за номінальною потужністю газоспоживаючого обладнання за період з 07:00 26.07.2023 по 19:00 27.07.2023, що містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу природного газу, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (2) До Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) надійшла заява ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» (далі – ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД», Заявник) від 14.02.2024 № 21 (вх. Відділення № 70-01/7-АМ від 22.02.2024) щодо правомірності дій АТ «СУМИГАЗ», які полягали у донарахуванні об'єму та обсягу природного газу і його вартості за номінальною потужністю газоспоживаючого обладнання за період з 07:00 26.07.2023 по 19:00 27.07.2023.
- (3) Відділенням листом від 26.02.2024 № 70-02/с-515 заяву ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» від 14.02.2024 № 21 (вх. № 70-01/7-АМ від 22.02.2024) залишено без руху.
- (4) Листом від 05.03.2024 № 35 (вх. Відділення № 70-01/462 від 05.03.2024) ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» надало інформацію.

- (5) Відділенням АТ «СУМИГАЗ» направлено вимогу про надання інформації від 15.04.2024 № 70-02/С-1148.
- (6) Листом від 25.04.2024 № 842 (вх. Відділення № 70-01/1062 від 25.04.2024) АТ «СУМИГАЗ» надало Відділенню інформацію на вимогу.
- (7) Листом від 24.04.2024 № 70-02/С-1284 Відділення повідомило ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» про подовження строку розгляду заяви.
- (8) Відділенням АТ «СУМИГАЗ» направлено вимогу про надання інформації від 30.05.2024 № 70-02/1267є.
- (9) Листом від 12.06.2024 № 941 (вх. Відділення № 70-01/1505 від 12.06.2024) АТ «СУМИГАЗ» надало Відділенню інформацію на вимогу.
- (10) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 25.06.2024 № 70/136-рп/к розпочато розгляд справи № 5/02-119-24 у зв'язку з наявністю у діях АТ «СУМИГАЗ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу природного газу в межах території міста Суми, Сумської області та села Мойка Краснокутського району Харківської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «СУМИГАЗ», що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку
- (11) Відділенням листом від 25.06.2024 № 70-02/1727є було направлено копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 25.06.2024 № 70/136-рп/к про початок розгляду справи № 5/02-119-24 за місцезнаходженням АТ «СУМИГАЗ». Відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 0600935054866 лист отримано 01.07.2024.
- (12) Відділенням листом від 25.06.2024 № 70-02/1728є було надіслано ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» повідомлення про результати розгляду заяви. Відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 0600935056176 лист отримано 03.07.2024.
- (13) Відділенням ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» направлено вимогу про надання інформації від 05.12.2024 № 70-02/4720є.
- (14) Листом від 13.12.2024 № 236 (вх. Відділення № 70-01/3295 від 13.12.2024) ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» надало Відділенню інформацію на вимогу.
- (15) Відділенням АТ «СУМИГАЗ» направлено вимогу про надання інформації від 05.12.2024 № 70-02/4721є.
- (16) Листом від 19.12.2024 № 1898 (вх. Відділення № 70-01/3356 від 19.12.2024) АТ «СУМИГАЗ» звернулося з клопотанням про подовження строку для надання інформації.
- (17) Відділенням листом від 23.12.2024 № 70-01/4949є строк надання інформації подовжено.
- (18) Листом від 17.01.2025 № 04-0125 (вх. Відділення № 70-01/146 від 17.01.2025) АТ «СУМИГАЗ» надало Відділенню інформацію на вимогу.
- (19) Відділенням ГОЛОВНОМУ УПРАВЛІННЮ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ направлено запит про надання інформації від 05.12.2024 № 70-02/4722є.

- (20) Листом від 16.12.2024 № 1800-0606-5/52063 (вх. Відділення № 70-01/1332кі від 16.12.2024) ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ надало Відділенню інформацію на запит.
- (21) Відділенням листом від 05.12.2024 № 70-02/4730е звернулося до Антимонопольного комітету України щодо надання методичної допомоги.
- (22) Листом від 15.01.2025 № 7-07/540 (вх. Відділення № 70-01/28к від 15.01.2025) Антимонопольний комітет України надав лист Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі - НКРЕКП), від 14.01.2025 № 383/16.3.2/7-25.
- (23) Листом від 27.05.2025 № 70-02/3231е копію подання з попередніми висновками у справі № 5/02-119-24 від 27.05.2025 № 70-03/378-П направлено ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД». Згідно з рекомендованим повідомленням про вручення № 0601151542402 лист отримано 05.06.2025.
- (24) Листом від 27.05.2025 № 70-02/3232е копію подання з попередніми висновками у справі № 5/02-119-24 від 27.05.2025 № 70-03/378-П направлено АТ «СУМИГАЗ». Згідно з рекомендованим повідомленням про вручення № 0601151542208 лист отримано 02.06.2025.
- (25) АТ «СУМИГАЗ» листом від 03.06.2025 № 03/06-2025 (вх. Відділення № 70-01/2132 від 03.06.2025) звернулося з клопотанням про ознайомлення з матеріалами справи.
- (26) Листом від 04.06.2025 № 70-02/3411е Відділення повідомило АТ «СУМИГАЗ» про місце та час для про ознайомлення з матеріалами справи.
- (27) Листом від 16.06.2025 № 16/06-2025 (вх. Відділення № 70-01/2315 від 16.06.2025) АТ «СУМИГАЗ» надало міркування стосовно висновків, викладених у поданні з попередніми висновками у справі № 5/02-119-24 від 27.05.2025 № 70-03/378-П.

3. ВІДПОВІДАЧ

- (28) Відповідачем у справі № 5/02-119-24 (далі – Справа) є АТ «СУМИГАЗ», ідентифікаційний код юридичної особи - *(інформація, доступ до якої обмежено)*, місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежено)*. Дата і номер запису про проведення державної реєстрації – 24.11.2005 № 16321200000002904, дата державної реєстрації – 11.07.1994.
- (29) Згідно з відомостями, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності АТ «СУМИГАЗ» є *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (30) Відповідно до ліцензії, виданої постановою НКРЕКП «Про видачу ліцензії на розподіл природного газу ПАТ «СУМИГАЗ» від 19.06.2017 № 814 (набрала чинності 27.06.2017) (зі змінами, внесеними постановою НКРЕКП від 31.05.2019 № 913 «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 19 червня 2017 року № 814»), АТ «СУМИГАЗ» надає послуги розподілу природного газу в межах території міста Суми, Сумської області та села Мойка Краснокутського району Харківської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «СУМИГАЗ».
- (31) Відповідно до нової редакції Статуту АТ «СУМИГАЗ», затвердженої Загальними зборами акціонерів ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА ПО ГАЗОПОСТАЧАННЮ ТА ГАЗИФІКАЦІЇ «СУМИГАЗ» (протокол № 1 від 17.04.2019), АТ «СУМИГАЗ» є правонаступником всіх прав та обов'язків ПАТ «СУМИГАЗ». Основною метою (цілями) діяльності Товариства є отримання прибутку; створення високо конкурентного бізнесу з використанням найкращих підходів та методів

управління; збільшення ефективності роботи, спрямованої на ріст прибутковості та збільшення ринкової капіталізації Товариства; побудова системи взаємовідносин із зовнішнім середовищем (клієнтами, партнерами, конкурентами), базуючись на принципах відкритості та прозорості.

- (32) Згідно із Статутом, АТ «СУМИГАЗ» є юридичною особою, яке створене відповідно до чинного законодавства України без обмеження строку діяльності, має найменування, самостійний баланс, круглу печатку та штампи із своїм найменуванням, фірмові бланки, має знаки для товарів та послуг, промислові зразки та інші об'єкти інтелектуальної власності Товариства, має право відкривати (закривати) поточні, валютні, депозитні та інші рахунки в банківських установах, а також складає зведену консолідовану звітність, включаючи баланси по всіх структурних підрозділах Товариства відповідно до вимог законодавства України.
- (33) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» АТ «СУМИГАЗ» є суб'єктом господарювання.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (34) Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, а також здатного до інтеграції з ринками природного газу держав - сторін Енергетичного Співтовариства, у тому числі шляхом створення регіональних ринків природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу».
- (35) Розділом III Закону України «Про ринок природного газу» передбачено організаційно-правові засади функціонування ринку природного газу. Зокрема, статтею 18 вказаного Закону визначено, що з метою отримання та реєстрації достовірної інформації про обсяги і якість природного газу під час його транспортування, розподілу, постачання, зберігання та споживання здійснюється приладовий облік природного газу. Приладовий облік природного газу здійснюється з метою визначення за допомогою вузла обліку природного газу обсягів його споживання та/або реалізації, на підставі яких проводяться взаєморозрахунки суб'єктів ринку природного газу.
- (36) Частиною першою статті 40 Закону України «Про ринок природного газу» визначено, що розподіл природного газу здійснюється на підставі та умовах договору розподілу природного газу в порядку, передбаченому кодексом газорозподільних систем та іншими нормативно-правовими актами. За договором розподілу природного газу оператор газорозподільної системи зобов'язується забезпечити замовнику послуги розподілу природного газу на період та умовах, визначених договором розподілу природного газу, а замовник зобов'язується сплатити оператору газорозподільної системи вартість послуг розподілу природного газу.
- (37) Правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газорозподільних систем, взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу визначаються Кодексом газорозподільних систем, затвердженим постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс ГРМ).
- (38) Відповідно до абзацу першого пункту 2 глави 1 розділу VI Кодексу ГРМ, доступ споживачів, у тому числі побутових споживачів, до газорозподільної системи (далі – ГРМ) для споживання природного газу надається за умови та на підставі укладеного між споживачем та Оператором ГРМ (до ГРМ якого підключений об'єкт споживача) договору розподілу природного газу, що укладається за формою Типового договору розподілу природного газу, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2498 (далі – Типовий договір розподілу природного газу).

- (39) Відповідно до глави 3 розділу VI Кодексу ГРМ, договір розподілу природного газу має бути укладений Оператором ГРМ з усіма споживачами, у тому числі побутовими споживачами, об'єкти яких в установленому порядку підключені до/через ГРМ, що на законних підставах перебуває у власності чи користуванні Оператора ГРМ.
- (40) Абзацом першим пункту 2 глави 1 розділу IX Кодексу ГРМ передбачено, що порядок комерційного обліку природного газу (визначення його об'ємів і обсягів) по об'єктах споживачів, у тому числі побутових споживачів, здійснюється згідно з договором розподілу природного газу, укладеним між споживачем та Оператором ГРМ, та з урахуванням вимог цього Кодексу.
- (41) Між АТ «СУМИГАЗ» і ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» укладено договір розподілу природного газу шляхом підписання Заяви-приєднання від 01.01.2016 № 09420Z917IBP016 до умов договору розподілу природного газу (для споживача, що не є побутовим) на умовах Типового договору розподілу природного газу. Відповідно до пункту 12.1 Типового договору розподілу природного газу останній укладається на невизначений строк.
- (42) У відповідності до пункту 1.1 Типового договору розподілу природного газу він є публічним, регламентує порядок та умови переміщення природного газу з метою фізичної доставки Оператором ГРМ обсягів природного газу, які належать споживачам (їх постачальникам), до об'єктів споживачів, а також правові засади санкціонованого відбору природного газу з газорозподільної системи.
- (43) Вищевказаним договором сторони наділені взаємними правами та обов'язками.
- (44) Пунктом 1.3 Типового договору розподілу природного газу передбачено, що цей договір є договором приєднання, що укладається з урахуванням вимог статей 633, 634, 641 та 642 Цивільного кодексу України на невизначений строк. Фактом приєднання Споживача до умов цього договору (акцептування договору) є вчинення Споживачем будь-яких дій, які засвідчують його бажання укласти договір зокрема надання підписаної Споживачем заяви-приєднання за формою, наведеною у додатку 1 (для побутових споживачів) або у додатку 2 (для споживачів, що не є побутовими) до цього договору, яку в установленому порядку Оператор ГРМ направляє Споживачу інформаційним листом за формою наведеною у додатку 3 до цього договору, та/або сплата рахунка Оператора ГРМ, та/або документальне підтвердження споживання природного газу.
- (45) Відповідно до пункту 2.2. Типового договору розподілу природного газу обов'язковою умовою надання Споживачу послуги з розподілу природного газу є наявність у Споживача об'єкта, підключеного в установленому порядку до газорозподільної системи Оператора ГРМ.
- (46) Пунктом 5.2 Типового договору передбачено, що визначення об'єму розподілу та споживання природного газу по Споживачу здійснюється на межі балансової належності між Оператором ГРМ та Споживачем на підставі даних комерційного вузла обліку (лічильника газу), визначеного в заяві-приєднанні, та з урахуванням регламентних процедур, передбачених Кодексом газорозподільних систем та цим договором.
- (47) Пунктом 7.2 Типового договору розподілу природного газу визначено, що оператор ГРМ має право перевіряти роботу комерційного вузла обліку (лічильника газу), у тому числі встановленого на об'єкті Споживача, у порядку, визначеному Кодексом ГРМ.
- (48) У відповідності до пункту 7.4. Типового договору розподілу природного газу Споживач зобов'язується своєчасно повідомляти Оператора ГРМ про всі зміни щодо персоніфікованих даних в заяві-приєднанні та/або позаштатної роботи комерційного вузла обліку (лічильника газу).

- (49) Фактичний об'єм надходження природного газу до/з ГРМ (у тому числі по об'єктах споживачів) за певний період визначається в точках комерційного обліку (на межі балансової належності) на підставі даних комерційних вузлів обліку, встановлених в точках вимірювання, та інших регламентованих процедур у передбачених цим Кодексом випадках, що визначено абзацом першим пункту 3 глави 1 Розділу IX Кодексу ГРМ.
- (50) Пунктом 6 глави 6 Розділу X Кодексу ГРМ передбачено, що у разі виявлення позаштатного режиму роботи комерційного вузла обліку природного газу (далі – ВОГ) чи його складових, пошкодження засобів вимірювальної техніки (далі – ЗВТ) або пошкодження пломб чи захисних елементів власник (користувач), на території або у приміщенні якого встановлений комерційний ВОГ чи його складові, має терміново поінформувати про це Оператора ГРМ та за потреби вжити заходів для недопущення аварійної ситуації з урахуванням техніки безпеки. Якщо внаслідок позаштатного режиму роботи комерційного ВОГ чи його складових буде підтверджено факт необлікованого чи облікованого частково об'єму розподіленого (спожитого, переданого) природного газу, розрахунок необлікованих (облікованих частково) об'ємів природного газу за період несправності комерційного ВОГ чи його складових здійснюється відповідно до вимог цього Кодексу.
- (51) Розділом XI Кодексу ГРМ передбачено порядок перерахунку (донарахування) або зміни режиму нарахування об'ємів природного газу у разі виявлення порушень вимог цього Кодексу споживачу, у тому числі побутовому споживачу, який уклав з Оператором ГРМ договір розподілу природного газу, а також несанкціонованому споживачу, який знаходиться на території ліцензованої діяльності Оператора ГРМ, за наявності акта про порушення, складеного Оператором ГРМ відповідно до вимог цього розділу.
- (52) Згідно з пунктом 3 глави 2 Розділу XI Кодексу ГРМ до порушень (за умови відсутності несанкціонованого втручання в ГРМ або роботу ЗВТ), що сталися внаслідок пошкодження чи позаштатного режиму роботи комерційного ВОГ або його складових (які кваліфікуються як «не з вини споживача»), але внаслідок яких споживачу здійснюється перерахунок розподіленого (спожитого) об'єму природного газу, належать:
- 1) пошкодження ЗВТ (лічильника газу) або робота комерційного ВОГ чи його складових в позаштатному режимі, внаслідок чого витрата (споживання) природного газу комерційним ВОГ не обліковується або обліковується некоректно;
 - 2) фіксація коректором чи обчислювачем об'єму газу даних щодо збоїв в роботі комерційного ВОГ або його складових, внаслідок чого об'єм розподіленого (спожитого) природного газу за попередній період визначений некоректно;
 - 3) виявлення помилок в конфігурації даних обчислювача об'єму газу, що були введені при його первинному програмуванні, чи в протоколі параметризації (діаметр газопроводу звужуючого пристрою, кількість імпульсів, параметрів ФХП тощо), внаслідок чого об'єм розподіленого (спожитого) природного газу за попередній період визначений некоректно;
 - 4) перевищення діапазону обчислення вузла обліку тощо.
- (53) При визначенні лічильника газу або звужуючого пристрою (перетворювача різниці тиску) непридатними до застосування за результатами позачергової або експертної перевірки, а також при пропущенні строку періодичної перевірки лічильника газу або звужуючого пристрою з вини споживача об'єм переданого (прийнятого) газу розраховується за номінальною потужністю неопломбованого газоспоживаючого обладнання – перерахунок проводиться за період з дати виходу з ладу ЗВТ (з дати початку прострочення періодичної перевірки) до моменту встановлення та опломбування

справного та повіреного ЗВТ. У разі якщо дату виходу з ладу ЗВТ неможливо достовірно визначити, перерахунок проводять з початку розрахункового періоду до дати встановлення та опломбування справного та повіреного ЗВТ (підпункт 1 пункту 4 глави 4 розділу XI Кодексу ГРМ).

- (54) Відповідно до пункту 8 глави 4 розділу XI Кодексу ГРМ, у разі своєчасного (до виявлення порушення представником Оператора ГРМ) письмового повідомлення споживачем Оператора ГРМ про пошкодження ЗВТ/лічильника газу або пломби (крім її відсутності) та за умови відсутності пошкодження пломби з прихованими заходами чи несанкціонованого втручання в роботу ЗВТ/лічильника газу процедура, передбачена цією главою, не застосовується (крім періоду відсутності пошкодженого ЗВТ/лічильника газу, що був направлений на експертизу та/або позачергову чи експертну повірку).
- (55) При порушеннях, пов'язаних з пошкодженням ЗВТ та/або пломб на ЗВТ, за наявності по об'єкту споживача даних дублюючого ВОГ, а також в ситуації, коли наявні дані в обчислювачі/коректорі об'єму газу є достатніми для визначення об'єму природного газу по об'єкту споживача, процедура, передбачена цією главою, не застосовується.

5. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (56) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі - Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

5.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (57) Відповідно до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який (які) випускається(ються), постачається(ються), продається(ються), придбавається(ються) (використовується(ються), споживається(ються)) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

5.1.1 Суб'єкт господарювання

- (58) Діяльність з розподілу природного газу здійснюється оператором газорозподільної системи (далі – оператор ГРМ), яким, згідно із статтею 1 Закону України «Про ринок природного газу», є суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із розподілу природного газу газорозподільною системою на користь третіх осіб (замовників).
- (59) Отже, суб'єктом господарювання, щодо якого здійснюється визначення монопольного (домінуючого) становища, є АТ «СУМИГАЗ».

5.1.2 Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (60) Об'єктом аналізу є послуги з розподілу природного газу.

5.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

5.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (61) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають

для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (62) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (63) Відповідно до пункту 6 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» газорозподільна система – технологічний комплекс, що складається з організаційно і технологічно пов'язаних між собою об'єктів, призначених для розподілу природного газу від газорозподільних станцій безпосередньо споживачам.
- (64) Згідно з пунктом 35 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» розподіл природного газу – це господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з переміщенням природного газу газорозподільною системою з метою її фізичної доставки споживачам, але що не включає постачання природного газу.
- (65) У розумінні пункту 17 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» АТ «СУМИГАЗ» є оператором газорозподільної системи.
- (66) Послуги з розподілу природного газу є послугами, які не мають замінників. Внаслідок технологічних особливостей розподілу природного газу конкуренція на зазначеному ринку відсутня.
- (67) Послуги з розподілу природного газу в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.
- (68) Таким чином, з урахуванням викладеного, послуги з розподілу природного газу є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище АТ «СУМИГАЗ».
- (69) Споживачами послуг з розподілу природного газу є фізичні особи, фізичні особи-підприємці та юридичні особи.

5.3. Визначення товарних меж ринку

- (70) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (71) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
 - подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (72) Згідно з абзацом другим частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії», який поширюється на відносини, що виникають на товарних ринках України, які перебувають у стані природної монополії, та на суміжних ринках, товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами).

- (73) Статтею 5 Закону України «Про природні монополії» визначено, що діяльність суб'єктів природних монополій у сфері, зокрема, розподілу природного і нафтового газу газопроводами регулюється відповідно до цього Закону.
- (74) Таким чином послуги з розподілу природного газу не мають замінників.
- (75) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуги з розподілу природного газу.

5.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (76) Відповідно до пункту 6.1. Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (77) Відповідно до частини першої статті 7 Закону України «Про природні монополії», діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.
- (78) Відповідно до положень підпункту 1.3 пункту 1 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу природного газу, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 16.02.2017 № 201 (далі – Ліцензійні умови), місце провадження господарської діяльності – територія адміністративно-територіальної одиниці (область, район, місто, село тощо), де знаходиться газорозподільна система ліценziata, до якої підключено не менше 50 000 точок приєднання суб'єктів ринку природного газу, щодо якої НКРЕКП прийнято рішення про надання права ліцензіату в її межах здійснювати господарську діяльність з розподілу природного газу.
- (79) АТ «СУМИГАЗ» надавало послуги з розподілу природного газу на підставі постанови НКРЕКП «Про видачу ліцензії на розподіл природного газу АТ «СУМИГАЗ» від 19.06.2017 № 814 (зі змінами, внесеними постановою НКРЕКП від 31.05.2019 № 913 «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 19 червня 2017 року № 814»).
- (80) Відповідно до вказаної постанови АТ «СУМИГАЗ» надавало послуги з розподілу природного газу в межах території міста Суми, Сумської області та села Мойка Краснокутського району Харківської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «СУМИГАЗ».
- (81) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з розподілу природного газу, враховуючи технологічні особливості здійснення Товариством господарської діяльності з розподілу природного газу на підставі ліцензійних умов, є територія міста Суми, Сумської області та села Мойка Краснокутського району Харківської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «СУМИГАЗ», тобто територія його ліцензійної діяльності.

5.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (82) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (83) Часовими межами ринку послуг з розподілу природного газу у межах території міста Суми, Сумської області та села Мойка Краснокутського району Харківської області, де

знаходилася газорозподільна система, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «СУМИГАЗ», визначено період з січня 2022 по вересень 2023 (включно) (прийняття постанови НКРЕКП від 29.09.2023 № 1774 «Про зупинення дії ліцензії з розподілу природного газу, виданої АТ «СУМИГАЗ»), тобто проміжок часу, протягом якого незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

5.6. Визначення потенційних конкурентів та бар'єрів для вступу на ринок

- (84) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (85) Пунктом 1.3 Методики визначено, що бар'єри вступу на ринок – обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (86) Відповідно до пункту 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (87) Ринок послуг з розподілу природного газу характеризується наявністю адміністративних і технічних бар'єрів з огляду на наступне.
- (88) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (89) Згідно з частиною першою статті 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій, зокрема, у сфері розподілу природного і нафтового газу трубопроводами.
- (90) Частиною першою статті 7 Закону України «Про природні монополії» визначено, що діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.
- (91) Отже, ринок послуг з розподілу природного газу перебуває у стані природної монополії, а АТ «СУМИГАЗ» є суб'єктом природних монополій. При цьому, ведення господарської діяльності з надання послуг з розподілу природного газу потребує отримання ліцензії.
- (92) Таким чином, АТ «СУМИГАЗ» в межах території, де знаходиться газорозподільна система, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «СУМИГАЗ», у період з січня 2022 по вересень 2023 не мало конкурентів на ринку послуг з розподілу природного газу, адже ринок розподілу природного газу знаходиться у стані природної монополії.

5.7 Висновки щодо становища Відповідача

- (93) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (94) Враховуючи вищенаведене, АТ «СУМИГАЗ» у період з січня 2022 по вересень 2023 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з розподілу природного газу в межах території міста Суми, Сумської області та села Мойка Краснокутського району Харківської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «СУМИГАЗ», оскільки не мало жодного конкурента на цьому ринку.

6. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (95) За інформацією ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД», наданою в заяві від 14.02.2024 № 21 (вх. № 70-01/7-АМ від 22.02.2024), 27.07.2023 співробітниками підприємства було виявлено некоректну роботу вузла обліку газу, який встановлений за адресою розташування виробничих потужностей Заявника, та відповідно до пункту 6 глави 6 розділу X Кодексу ГРМ повідомлено АТ «СУМИГАЗ» листом від 27.07.2023 № 166 шляхом направлення на електронну пошту (дата і час направлення – 27.07.2023 о 09:52).
- (96) Після надходження повідомлення ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» 27.07.2023 близько 12:00 на місце пошкодження вузла обліку прибули представники АТ «СУМИГАЗ» та в присутності Заявника склали Акт контрольного огляду вузла обліку природного газу від 27.07.2023, відповідно до якого вузол обліку газу, встановлений за адресою: *(інформація, доступ до якої обмежено)*, складається з лічильника газу Курс-01-G1000B2 заводський номер 11970; коректора об'єму газу КПЛГ 1.01Р заводський номер 00306, датчика температури КПЛГ 1.01Р та датчика тиску КПЛ 1.01Р.
- (97) Як зазначено в Акті контрольного огляду вузла обліку природного газу від 27.07.2023: захисні пломби – цілі, байпасна лінія – опломбована в закритому положенні, *«...під час контрольного огляду зафіксовано роботу ВОГ в позаштатному режимі, про що свідчить те, що на табло лічильника не змінюються покази під час споживання природного газу, а також покази миготять»*.
- (98) Також 27.07.2023 о 12:00 представниками АТ «СУМИГАЗ» складено Акт про порушення № SM 001138, відповідно до якого встановлено порушення Кодексу ГРМ, а саме: підпункту 1 пункту 3 глави 2 розділу XI - пошкодження ЗВТ (лічильника газу) або робота комерційного ВОГ чи його складових в позаштатному режимі, внаслідок чого витрата (споживання) природного газу комерційним ВОГ не обліковується або обліковується некоректно. Крім того, в Акті про порушення зазначено про неможливість усунення порушення через відсутність обмінного фонду та необхідність технологічного процесу підприємства, а також про те, що Заявнику необхідно у термін до 07.08.2023 демонтувати ВОГ та направити на позачергову перевірку.
- (99) ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» звернулось до АТ «СУМИГАЗ» листом від 27.07.2023 № 172 з проханням про опломбування газовикористовуючого обладнання, а саме: парового котла ДКВР 10/13 ст. № 3; парового котла ДКВР 10/13 ст. №4; парового котла Е1/9 ст. № 1; парового котла Е1/ст. № 2; теплогенератора ТГ-1.9-200 ст. № 1. Також

в листі зазначалося, що в роботі залишається наступне обладнання: теплогенератор ТГ-1.9-200 ст. № 2 та газові прилади АБК.

- (100) За інформацією АТ «СУМИГАЗ», наданою листом від 25.04.2024 № 842 (вх. № 25.04.2024 № 70-01/1062), газоспоживаюче обладнання було опломбовано в день отримання листа, а саме 27.07.2023 о 19:00, про що свідчить Акт про опломбування вузла обліку газу від 27.07.2023, відповідно до якого опломбовано о 19:00 наступне обладнання: теплогенератор ТГ-1.9-200 (1 шт.), паровий котел ДКВР 10/13 (2 шт.), паровий котел Е 1/9, з'єднання газопроводу після ЛГ.
- (101) Листом від 31.07.2023 № 185 ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» звернулося до АТ «СУМИГАЗ» щодо надання дозволу на розпломбування вузла обліку газу для зняття лічильника Курс-01-G1000B2 заводський номер 11970 для проведення позачергової перевірки та щодо встановлення та пломбування лічильника Курс-01-G1000B2 заводський номер 7275 з обмінного фонду.
- (102) За результатами розгляду АТ «СУМИГАЗ» листа від 31.07.2023 № 185 між АТ «СУМИГАЗ» та ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» укладений договір від 01.08.2023 № 32А 400-9688-23 про надання послуг з демонтажу лічильника газу. В цей же день проведено роботи з демонтажу лічильника газу та проведений монтаж лічильника газу з обмінного фонду споживача за договором від 01.08.2023 № 32А 400-9686-23.
- (103) За результатами проведеної 02.08.2023 позачергової перевірки лічильник газу Курс-01-G1000B2 заводський номер 11970 за метрологічними характеристиками вказаний лічильник визнаний непридатним до подальшої експлуатації, про що ДЕРЖАВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «СУМИСТАНДАРТМЕТРОЛОГІЯ» видана довідка про непридатність законодавчо регульованого засобу вимірювальної техніки від 02.08.2023 № 488, в якій підставою для визнання ЗВТ непридатним зазначено: *«похибка лічильника перевищує максимально допустимі значення, індикатор лічильника працює не коректно»*.
- (104) Засідання постійно діючої комісії АТ «СУМИГАЗ» (м. Суми) з розгляду актів про порушення відбулося 31.08.2023 (витяг з протоколу № 214 від 31.08.2023) за присутності представника ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД». Комісія вирішила (постановила): *«Перенести розгляд Акта про порушення від 27.07.2023 № SM 001138 на 21.09.2023 на 10.00»*.
- (105) За результатами проведеного засідання постійно діючої комісії АТ «СУМИГАЗ» (м. Суми) з розгляду актів про порушення 21.09.2023 (витяг з протоколу № 215 від 21.09.2023) комісія вирішила (постановила):
- «1. Задовольнити Акт про порушення від 27.07.2023 № SM 001138 щодо споживача ТОВ «Буринський молокозавод» повністю.*
- 2. Визначити об'єм необлікованого (донарахованого) природного газу відповідно до норм Кодексу ГРМ починаючи з 07.00 26.07.2023 до 19.00 27.07.2023. Вартість природного газу прийняти згідно вимог Кодексу ГРМ, яка розраховується за середньоарифметичними значеннями маржинальної цін придбання, визначеної Оператором ГТС відповідно до положень глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС, протягом періоду необлікованого природного газу»*.
- (106) Згідно з Актом-розрахунку необлікованого (донарахованого) об'єму та обсягу природного газу і його вартості по Акту про порушення Кодексу ГРМ № SM 001138 від 27.07.2023, складеного АТ «СУМИГАЗ» 27.10.2023 (далі – Акт-розрахунок), вирішено провести розрахунок необлікованого (донарахованого) об'єму природного газу споживачу ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» з урахуванням підпункту

першого пункту 4 глави 4 розділу XI Кодексу ГРМ, а саме: при визначенні лічильника газу або звужуючого пристрою (перетворювача різниці тиску) непридатними до застосування за результатами позачергової або експертної перевірки, об'єм переданого (прийнятого) газу розраховується за номінальною потужністю неопломбованого газоспоживаючого обладнання – перерахунок проводиться за період з дати виходу з ладу ЗВТ (з дати початку прострочення періодичної перевірки) до моменту встановлення та опломбування справного та повіреного ЗВТ. У разі якщо дату виходу з ладу ЗВТ неможливо достовірно визначити, перерахунок проводять з початку розрахункового періоду до дати встановлення та опломбування справного та повіреного ЗВТ.

- (107) Як зазначено в Акті-розрахунку: *«період, за який буде проводитись розрахунок визначено згідно даних роздруківки починається з 7:00 26.07.2023, та відповідно до пломбування закінчується о 19:00 27.07.2023, і дорівнює 36 годин.*

З урахуванням відключеного обладнання сумарна максимальна потужність газоспоживаючого обладнання дорівнює 2080,72 м.куб./год.

Після підрахунків:

*2080,72 м.куб./год. * 36 год = 74905,92 м. куб. – за стандартних умов.*

Даний обсяг підлягає донарахуванню. Згідно Акту приймання-передачі природного газу № СУМ0079445 від 31.07.2023 за даний проміжок часу було нараховано 863 м.куб., розраховано 74905,92 м. куб. відповідно додатковому донарахуванню підлягає 74042,44м³».

- (108) Всього нараховано необлікованого (донарахованого) природного газу 74042,44м.куб.*15,394992 грн/м.куб. = 1 139 882,77 грн (з ПДВ).
- (109) За інформацією, наданою АТ «СУМИГАЗ» листом від 25.04.2023 № 842 (вх. № 70-01/1062 від 25.04.2023), позаштатний режим вузла обліку газу на об'єкті ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» виявлено представниками АТ «СУМИГАЗ» під час проведення контрольного огляду вузла обліку газу. Також, як зазначає АТ «СУМИГАЗ», в цей же день надійшли листи від ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД»: № 166 про непрацездатність лічильника газу (zareєстровано в АТ «СУМИГАЗ» о 15:02:34) та № 172 про необхідність опломбування газоспоживаючого обладнання.
- (110) У зв'язку з зазначеним, АТ «СУМИГАЗ» здійснило донарахування ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» необлікованого (донарахованого) об'єму природного газу відповідно до підпункту першого пункту 4 глави 4 розділу XI Кодексу ГРМ. Відповідно до роздруківок роботи ВОГ визначена дата виходу з ладу лічильника з 07:00 години 26.07.2023, о 19:00 27.07.2023 газове обладнання опломбовано, таким чином донарахування проведені саме за період з 07:00 26.07.2023 по 19:00 27.07.2023, оскільки *«нормами Кодексу ГРМ не передбачено можливість нарахування обсягу необлікованого (донарахованого) обсягу природного газу при визнанні непридатним лічильника по середньому обсягу споживання чи будь-яким іншим способом»* (мовою оригіналу).
- (111) Слід зазначити, що відповідно до пункту 8 глави 4 розділу XI Кодексу ГРМ, у разі своєчасного (до виявлення порушення представником Оператора ГРМ) письмового повідомлення споживачем Оператора ГРМ про пошкодження ЗВТ/лічильника газу або пломби (крім її відсутності) та за умови відсутності пошкодження пломби з прихованими заходами чи несанкціонованого втручання в роботу ЗВТ/лічильника газу процедура, передбачена цією главою, не застосовується (крім періоду відсутності пошкодженого ЗВТ/лічильника газу, що був направлений на експертизу та/або позачергову чи експертну перевірку).

- (112) З метою прийняття зваженого рішення у Справі, виходячи з повноважень НКРЕКП, визначених Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», в частині надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора, Відділення звернулося до Антимонопольного комітету України з проханням отримати роз'яснення НКРЕКП стосовно відповідності дій АТ «СУМИГАЗ» положенням нормативних документів.
- (113) Листом від 14.01.2025 № 383/16.3.2/7-25 (вх. Відділення № 70-01/28к від 15.01.2025) НКРЕКП надано наступну інформацію.
- (114) Згідно з положеннями пункту 4 глави 1 розділу I Кодексу ГРМ пошкодження ЗВТ/лічильника газу – механічне пошкодження цілісності конструкції комерційного ВОГ та/або його складових, зокрема корпусу, скла, кріплення, захисних елементів, ліній з'єднання.
- (115) При цьому відповідно до положень пункту 6 глави 6 розділу X Кодексу ГРМ позаштатний режим роботи комерційного ВОГ, зокрема включає:
- 1) витоки газу з елементів та конструкції комерційного ВОГ, у тому числі імпульсних ліній манометрів, датчиків тиску і температури тощо;
 - 2) відсутність зміни показань лічильника газу (обчислювача або коректора об'єму газу), загальмованість або рух з ривками зчитувального механізму при фактичній витраті (споживанні) природного газу;
 - 3) наявність сторонніх шумів та нехарактерних звуків при роботі лічильника газу чи іншого ЗВТ;
 - 4) індикація або наявність повідомлень про порушення в роботі ЗВТ, в тому числі про необхідність зміни елементів живлення;
 - 5) забруднення або відкладання осадів, потрапляння сторонніх предметів до внутрішньої порожнини вимірювального трубопроводу або лічильника газу чи на робочі поверхні первинних перетворювачів;
 - 6) інші ознаки порушень вимог щодо експлуатації ЗВТ, які можуть вплинути на результати вимірювання.
- Якщо внаслідок позаштатного режиму роботи комерційного ВОГ чи його складових буде підтверджено факт необлікованого чи облікованого частково об'єму розподіленого (спожитого, переданого) природного газу, розрахунок необлікованих (облікованих частково) об'ємів природного газу за період несправності комерційного ВОГ чи його складових здійснюється відповідно до вимог цього Кодексу.
- (116) Таким чином, як зазначає НКРЕКП в листі від 14.01.2025 № 383/16.3.2/7-25, положення пункту 8 глави 4 розділу XI Кодексу ГРМ не застосовуються у випадку повідомлення споживачем Оператора ГРМ про виявлення позаштатного режиму роботи комерційного ВОГ чи його складових.
- (117) Види порушень, внаслідок яких здійснюється перерахунок (донарахування) об'ємів природного газу або зміна їх режиму нарахування наведені у главі 2 розділу X Кодексу ГРМ, відповідно до підпункту 1 пункту 3 якої до порушень (за умови відсутності несанкціонованого втручання в ГРМ або роботу ЗВТ), що сталися внаслідок пошкодження чи позаштатного режиму роботи комерційного ВОГ або його складових (які кваліфікуються як «не з вини споживача»), але внаслідок яких споживачу здійснюється перерахунок розподіленого (спожитого) об'єму природного газу, належить пошкодження ЗВТ (лічильника газу) або робота комерційного ВОГ чи його складових в позаштатному режимі, внаслідок чого витрата (споживання) природного газу комерційним ВОГ не обліковується або обліковується некоректно.

- (118) Згідно з положеннями підпункту 1 пункту 4 глави 4 розділу XI Кодексу ГРМ при визначенні лічильника газу або звужуючого пристрою (перетворювача різниці тиску) непридатними до застосування за результатами позачергової або експертної повірки, а також при пропущенні строку періодичної повірки лічильника газу або звужуючого пристрою з вини споживача об'єм переданого (прийнятого) газу розраховується за номінальною потужністю неопломбованого газоспоживаючого обладнання – перерахунок проводиться за період з дати виходу з ладу ЗВТ (з дати початку прострочення періодичної повірки) до моменту встановлення та опломбування справного та повіреного ЗВТ. У разі якщо дату виходу з ладу ЗВТ неможливо достовірно визначити, перерахунок проводять з початку розрахункового періоду до дати встановлення та опломбування справного та повіреного ЗВТ.
- (119) Таким чином, як зазначає НКРЕКП в листі від 14.01.2025 № 383/16.3.2/7-25, згідно з нормами Кодексу ГРМ, якщо за результатами позачергової повірки комерційного ВОГ (ЗВТ) підтверджено невідповідність нормативним документам у сфері метрології, Оператор ГРМ має право провести перерахунок об'єму розподіленого (спожитого) природного газу відповідно до положень підпункту 1 пункту 4 глави 4 розділу XI Кодексу ГРМ.
- (120) Відповідно до висновку, наведеного листі НКРЕКП від 14.01.2025 № 383/16.3.2/7-25, *«дії АТ «СУМИГАЗ» у частині здійснення донарахування необлікованого об'єму природного газу по об'єкту Споживача за номінальною потужністю неопломбованого газоспоживаючого обладнання – за період з дати виходу з ладу ЗВТ до дати встановлення та опломбування справного та повіреного ЗВТ у зв'язку з визнанням лічильника природного газу непридатним до застосування за результатами позачергової повірки, відповідають вимогам Кодексу»* (мовою оригіналу).
- (121) Враховуючи вищенаведене та те, що Відділенням під час розгляду справи досліджено становище АТ «СУМИГАЗ» у період з січня 2022 по вересень 2023 на ринку послуг з розподілу природного газу в межах території міста Суми, Сумської області та села Мойка Краснокутського району Харківської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «СУМИГАЗ», яке займало монопольне (домінуюче) становище на цьому ринку, необхідно зазначити наступне.
- (122) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку саме по собі не є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. Лише дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (123) Враховуючи наведене, наявність у діях АТ «СУМИГАЗ», які полягали у здійсненні донарахування необлікованого об'єму природного газу по об'єкту ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» за номінальною потужністю газоспоживаючого обладнання за період з 07:00 26.07.2023 (виникнення позаштатної ситуації, дата виходу з ладу лічильника, відповідно до звіту) по 19:00 27.07.2023 (опломбування газового обладнання) порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу природного газу в межах території міста Суми, Сумської області та села Мойка Краснокутського району Харківської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «СУМИГАЗ», у період з січня 2022 року по вересень 2023 року, що могло призвести до ущемлення інтересів

споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, не доведено.

7. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (124) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (125) Згідно із частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (126) У ході розгляду Справи Відділенням не доведено вчинення АТ «СУМИГАЗ» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу природного газу в межах території міста Суми, Сумської області та села Мойка Краснокутського району Харківської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «СУМИГАЗ», у період з січня 2022 по вересень 2023, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку розподілу природного газу.

7. ЗАПЕРЕЧЕННЯ УЧАСНИКІВ СПРАВИ ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (127) На подання з попередніми висновками у справі ТОВ «БУРИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» не надало зауважень та заперечень.
- (128) Листом від 16.06.2025 № 16/06-2025 (вх. Відділення № 70-01/2315 від 16.06.2025) АТ «СУМИГАЗ» повідомило про відсутність заперечень стосовно висновків, викладених у поданні з попередніми висновками.

8. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ

- (129) Відповідно до статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи Антимонопольного комітету України приймають рішення, в тому числі, про закриття провадження у справі.
- (130) Згідно з статтею 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо, зокрема, не доведено вчинення порушення.

У зв'язку з наведеним, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 та 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного

комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, та пунктом 9 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (із змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Закрити провадження у справі № 5/02-119-24.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК